

Principes Electores S. Rom. Imperij.

Albertus Presb: Caral: S. Chrysogoni Mogunt: et Magd Archiep: S. R. Imperij. Elector

Daniel Archiepis: Moguntinus. S. Rom. Imp Elector Archiepiscopi: p Germani:

Salentinus Archiepis Colomeni: S. Ro: Imperij Elector. et p Italia Archiepiscopi

Ernestus Archiepis: Colon S R Imp Elec: et p Itat: Archiepiscopi. Dux utriusq: Bavarie

Iacobus Archiepiscopus Trevirch: S. R. Imp: Elector. et p Gallia et reg: Arel: Archiepiscopi:

Archiepis Treviré: S. R. Imp: Elec: et per Gallia et Regni Arelateni Archiepiscopi:

I. HIEROGRAPHA SEPTEMVI- RORVM S. ROM. IMPERII.

Magna vis superstitionis est, ubi semel animos hominum occupaverit. Qui Deo debetur, honos ad lapidem limitaneum transfertur, ingenti, non impietate solum, verum etiam imprudentia. Colendus est Deus propter se. Ea est Majestas summi Boni, etiamsi posset esse; ut esset nullius causa boni, quod esse non potest. Sed & Deo obligamur, gratitudine, ac gratiarum actione, ita de nobis merito. Nihil enim habemus boni, quod non debeamus Deo. Cogimur etiam ad vota & supplicia. Ea est conditionis humanæ miseria, & indigentia. Quid saxo debemus? aut à saxo præstolamur? Terminus, hic enim lapis præ manibus est, dividit agrorum confinia & simul controversiam de finibus. Ingens profectò beneficium. Sed justiciæ, non saxi. Mystra pietate insignis, ad Mortem transtulit, ut ex inscriptione manifestum est: Mors ultima linea rerum. Nam non ea est nostræ ætatis, quæ prisicæ superstitio, colentis mortem, cum vix Deum ipsum colat. Longè quidem alia erit imago Mortis apud Eleos. Sed termini statua vim mortis, quam Jovis sui potestate, superiorem statuit Homerus, non malè refert. cum dicto superbo: Nulli cedo. Et Mystra haud dubiè, ita loquentem sub aliena statua Mortem facit; ut terminaret, horum cupiditates, illorum querelas. Nam si Mors est terminus humanæ aut mundanæ verius tam felicitatis, quam infelicitatis; non est, quod lasciviant, indignæ fortunati aut malè infortunati. Extat ejus argumenti Epigramma Agathicæ. Nec brevi aut jocosa, sed lepida & longa oratione, seriatim Alcidas Mortem laudavit. quanquam quod per se laudes Mortem, nihil video: est enim destructio Naturæ. Quod nulli cedat, nec hoc planè verum est. cedit enim de magna possessionis parte, Filio Dei. Et in corpus quam retinet, tenet, & quasi beneficiario jure obtinet, voluntate Dei. Quod nulli cedat, Erasmus, patrum ætate renovavit. Nam cum & ipse Terminum sumisset, cum eodem Symbolo: ac multorum incurreret reprehensionem: quod videri vellet, nulli litteratorum cedere, ut mole terminus, virtute sua & eruditione fixus; ipse, ut versatili erat ingenio, à se detorsit ad mortem, verbi arrogantiam. Quidquid est tandem Mors, aut quocunque animo purgationem Erasmi accipias; negari non potest, morte finiri, omnem cupiditatem, omnem potentiam, omnè deniq; cogitationem humanam. Quid agimus Mortales? tam certi mortis? quam incerti horæ Mortis?

II. HIEROGRAPHA.

Sol, ut vides, occidit: Piscatores verriculum colligunt. & audis: Pudet nos perdidisse diem. Si piget, damni est, & pudet, dedecoris, ut vult Donatus; pigere dicendū videtur. Nec enim est me ejus pudeat, cujus culpa, est fortunæ: detrimentum meum. Si piscare est artis, & retia non temerè jactantur, sed callide tenduntur, ut feris plagæ; ad jactum Infaustum, & dedecus accedit. Sic non modò piget infaustos piscatores, sed, & pudet irriti jactus, imperitos. Jam videtur Mystra, non piscari pisces: deserunt enim id nostri Antistites. nec venari feras. quanquam id principibus vi-

ris familiarius sit; sed insinuare sese in benevolentiam civium; & captare optimi cuiusque gratiam: hoc enim Principem decet, & Principatum firmat. Duo sunt, os unum: Pudeat nos perdidisse diem. Is scilicet consensus Principis rerū sit, & Principis familiarū, oportet. Et ejusmodi fuit Achillis aut Patrocli: Æneæ ac Achatis. si tamen fuit. Rara n. vix unquam perpetua ulli cum Principe suo, amicitia. unius Nicolai memini apud Egesippum, qui nunquā in Herodis, Judeorum Regis offensam incidit: & Regis mortui famæ voluit cōsultum. Ex gratia Augusti excidit Agrippa, & Mitylenem involuntariū abiit exilium, prægravis fortè, propter gloriā militarem. Quid omnium horarū homo, & assecla fortuna Imperatoris non dux commeruit: ut in urbe peteret & impetraret se cessum? Hic duo sunt. & quid miserius Principe? cui ne unus quidem est, ex omnibus quo cum securè vivat, aut sincere loquatur. Pudet, ajunt. cur non? piget. Quod animos generosos, fatiget magis dedecus, quàm detrimentum. Et me hercle, nihil re levius, necessario peritura: nihil fama gravius, nunquam moritura. Quanquam igitur cum probro conjunctum sit damnum; illud tamen præponderat. ut non absque causā dicant: Pudet, taceant: Piget. verum enim verò, si nec de feris, nec de piscibus, sollicitum esse Mystam, credibile sit; quid quaritur? aut quid dies totos quarebat? Amicos, o amice. Nam Princeps nullus est, si est princeps animo, non fortuna solū, cui non sit satis ad benè beateque vivendum. Nulli Principum rursus, etiam si rebus omnibus, quæ animo collubita, abundet, cui satis sit, vel possit esse amicorum. In hanc autem sententiam venio, quod T. Vespasianus domum quodam die revertens, quò nullum sibi, beneficentia comparasset, dixisse fertur: Amici, diem perdidimus. Nam similes sunt bonorum boni; ut vitia plerunque sunt cæterorum eadem.

III. HIEROGRAPHIA.

οἰμῶν & κημῶν ejusdem ferè significationis sunt. *περοσθόμιον* Hesy chius interpretatur, quo ora canum aut ferarum refrenantur ne mordeant. Hęc mecum ruminans, quæro, quī appellare liceat, tegumen coriaceum, quo falconum oculi, ne antè tempus, è manu aucupis evolent, spectata præda, obducuntur. Ac quod Hesy chius *περοσθόμιον* appellat frenum oris, quod Græcis stoma est, *περοσθάλαμιν* videtur appellari posse, quod oculos tegit. Ophthalmus enim oculus est Græcis quorum libertate & felicitate in fingendis vocabulis, non est nobis interdictum. Res enim nova est, & Germani Imperatoris inventio. Quare si novæ formatione literarum. Typographia, nomen Græcum impositum est; nihil vetat uti eadem licentia Nam mihi non constat, sive quis fortè anteverterit, & superaverit nomenclatura. In re minima occupatus sum. at sine qua intelligi non possum. Vides enim Falconem extra aucupis conspectum, pendente, de cervice perophthalmio. & sub persona volucris audis loquentem non volucrem: Recepto visu libertatem arripio. Sunt ne igitur cæci, qui serviunt? De his, quos ad servitium adigit necessitas, non quaritur. De his, qui mercede serviunt, lege Lucianum. Cæterum & Accipitres, inter hos Falco est, Thracibus mercede serviunt, & in aucupio, quasi partæ, partem prædæ accipiunt. si Plinio credere fas est.

IV. HIE-

IV. HIEROGRAPHIA.

Totum universum, exiguo orbe sculptor inclusit. Adjecit geminos oculos sede distinctos. Hunc cœlesti & sublîmi: alterum nostra. Sculptor scalpum suum commodavit Mystæ. Quid Mysta vult intelligi? quæ hæc voluit pingi? unica enim vox, Omnia, non satis omnia exponit. Omnia inter geminos Oculos, notant, omnia oculis posita. Eccujus? Dei, dubio procul, qui omnia regit, & condidit: nec minus potentia in terris, quam gloria in cœlis versatur. Si oculis Dei omnia exposita sunt: nec cordis arcana fugiunt eum, qui corda finxit; ne desperemus, adversis in rebus: aut insolescamus secundis. veneremur potius & vereamur Deum: quem præsentem scimus: & vindicem timemus.

V. HIEROGRAPHIA.

Vitem sexennio nubilem reddi, & maritari scribit Plinius. Ulmo cupidissimè. Proximam amori. Populum esse nigram, Non spernitur ficus, fraxinus, olea. si non sit umbrosa ramis. Recenset plures, veluti dotatae virginis procos. De vite arbutiva loquor. Nam & vidua est & Vetula, jam humi depressa. & compluviata, & pergulana, & jugata Columella, quæ pedamentis transversa, & cauterijs jugatur. Loquor autem de arbutiva. Nam ea in conspectu est. si tamen arbor est, quam amplectitur: ac non pertica, quæ jam pedata ac statuminata dicitur. Et de arborum varietate loquor, ne quis me percunctetur, de marito hujus vitis. Quasi id principes curent scilicet. & non plebs magis ac nunquam ociosi vinitores. Curarunt hercle principes viri, Cato & Seneca, imò & Bacchus, Deus habitus. curant principes. sententiam principis & Archiepiscopi Trevirensis: semper fertilis. Non enim videtur de vite hoc dictum velle: quæ hyeme, tam aret, quam vere germinat, gemmat, non ausim dicere: æstate frondet: autumno fructificat. Quid si vellet. Sunt enim vites triferæ, quas vocatas ob id insanas. Plinius tradit, quoniam in ijs, alia maturescunt, alia turgescunt, alia florent. Sed intelligit Ecclesia: & Reipb. concordiam, quæ sterilefcit nunquam.

VI. HIEROGRAPHIA.

Taurus, licet in Venerem, natura proni, naturæ tantum servit: & concepta spe sobolis, non contactu modo, verum etiam convictu vaccæ abstinet sese. Par est in victu parsimonia. Ita ruminat, antequam deglutiat. cumq; parabilem, & sparsum passim cibum. Hæc partim videmus, partim legimus apud Aristotelem. Igitur si Taurum imitaremur; sequeretur nos uberior annona. Magnum enim vestigal parsimonia est: aut ut Mysta loquitur, ex frugalitate ubertas. Sed videtur Mysta præter frugalitatem intelligere, & statuere ubertatis auctorem in primis Deum. Nam coronare victimas, receptum olim erat. Taurus autem collum coronatus est corona collari. quæ plutarcho dicitur, *ἰσοθημῖς* quod *θημὸν* id est collum circumdaret, ut Adr. Iunius observat. Et rectè quidem statuit Deum: qui agros felicitat, & labores manu nostrarum beat.

*Fridericus S. Rom. Imperij Elector
Comes Palatinus Rhem. Bavarie Dux*

*Mauritius Dux Saxonie S. R. Imperij
Electoꝝ & Archimar. Land: Thurin: etc*

*Augustus Dux Saxonie S. Rom. Imp. Electoꝝ & Archimar.
Landgr. Thuringie Marchio Misię Burg. Magd.*

*Anna Ducissa Saxonie Augusti Electoꝝ
uxor. Christiani Regis Danię filia.*

*Christianus Dux Saxonie S. R. Imp.
Elec. & Archim. Landgr. Thur. Mar. Mis.*

VII. HIEROGRAPHIA.

En tibi libram de cœlo pensilem. Non est opus demonstratione. In oculis sunt jugum, ansa, examen, Lanx. Opus magis est dictione, cur de cœlo supra globum terræ, pendeat. Sed & hoc Mysta labore nos levat, cum dicit. Qui judicatis terram; diligite justitiam. Admonitio enim Dei est, non Hominis, Et cum ratione congruit. Si enim justiciæ gratia, regnant Reges: & regia potestate, etiamsi regio nomine abstineant, regunt orbem terrarum, Principes & Populi; diligant. par est, justitiam. imò Deum verentur, qui nihil injusti finit, &, ut unicuique suum tribuant & conferent, sibi in rerum gubernatione substituit.

VIII. HIEROGRAPHIA.

Balæne est, ut ipse cernis, si de facie nosti: ora enim in fronte collocat Plinius, & hæc sunt, quibus super natantes aqua, nimbos efflat. Sed quid dolia? pilæ, bacilli? Hæc belluæ obijciunt Nautæ. Tantilla, tantæ? Sic ferant. & dum in hac vires vanè exercet. Nautæ velis & remis effugiunt discrimen. Vnde hæc nota Mauritio, homini Mediterraneo? Fando, vel utendo. non mari, sed terra magis turbata quàm ullum mare. Quid ergò sentit. dùm hæc pingit. Potentioribus illudendum, non aperto Marte congregiendum esse, Hinc est, quod adjiciat: His artibus. quas artes fallendi, si ipse calluit; Historia ejus temporis, quid ego te & me fatigem? satis testatur.

IX. HIEROGRAPHIA.

Decussi forma Principes Saxonix geminant Enses. Hoc insidne gentilicium, Augustus dux Saxonix, geminis ramis Lauri includit, nisi qua parte fastigium tenet, septem virale tegmen. Et ne dubitemus, quid velit, Symbolum adjicit: Tandem bona causa triumphat. Fratri profecto, cui erat invisus, supervixit, successit, & posteros reliquit.

X. HIEROGRAPHIA.

Quid novi video? ex aqua Navis, quæ jam ad terram appulit, nequidquam oppugnatur. Illa enim in vado est, Hi furore suo pereant, ni assistant cepto, est necesse. Sed quo gubernatore, res suas in tuto collocavit? Christo cujus imaginem, ut cruce peccata nostra suffixit, in velo vides. A Ioannis Friderici, qui cum Landtgravio Hessiæ, bellum gessit contra Imp. Carolum Quintum, oppugnatus est, profapia. De hac, victoriam uti debuit, refert acceptam DEO. Est enim etiam nunc grato populo, illius memoria.

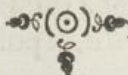
XI. HIEROGRAPHIA.

Anna Regis Daniæ Filia, Augusto Duci Saxonix nupta, non minus cara viro fuit; quàm Livia Augusto Cæsari. hoc etiam felicior, quod beavit Maritum prole. Hoc tamen cum Livia Drusilla comparo, quod

Matris nomen à subjectis accepit. Hoc enim & Liviæ oblatum est à Romanis quæ in re major dux Augustus, longe melior & temperatior fuit, quam Tiberius Liviæ filius. Passus enim est uxori nomen deferri, quod matri filius Tiberius invidit. Et fuit in Anna quod retineret ducem in mutua benevolentia: ac conciliaret Saxoniam regium quid, quod melius capi animo, quam calamo exprimi potest. Atque hoc illud est, quod voce unum, re varium, interna Hierographus appellat: præstantiora, pulchritudine, genere divitijs statuit: ac sub pavone omnia exponit. Sunt enim animi bona propriè nostra: nec atate deflorescunt, aut tempore emittuntur, & ut caudam Pavonis, Sol illustrat, ita bona corporis & fortunæ, meliora faciunt; ac reddunt seipsis clariora. Quid enim forma cum probro? genus cum decore? divitiæ cum Luxu? potestas cum impotentia animi? Annæ vivax memoria est, & memoriæ à tot litteratis viris prodita.

XII. HIEROGRAPHIA.

Christianus Dux Saxoniam, coæcervatam, magno studio à parentibus pecuniam, brevi tempore, omnem dissipavit, magno potius, quam prodigo animo. Hic Leoni ut apparet, exerenti linguam, insignia familiæ, atque dominatus in unguis dat, & ait: Fide sed fide, supple, cui Symbolum sagax: Hieroglypton prudens. Nam virorum fortium & fidelium custodia requiritur (& hic eos repræsentat Leo) ad tuendum, quem multi appetunt, Principatum. Sed nemo sibi sapit, ut mirum non sit, Principem antè senectutem, melius consilium alijs dedisse, quam sumisse sibi. si modò vera sunt, quæ vulgò ferunt. scio enim nulla re alia Magistratum, quam odio laborare. quod si metus aliquamdiu compressit, eo liberati, id homines, omne expectorant.

Joachimus Marchio Brandeburgy.
Sacri Romani Imperij Elector.

Joannes Georgius Marchio Brandeb.
Sacri Romani Imperij Elector.

Duces et Archiduces Austriae

Leopoldus Probus. Dux Austriae
Comes Habsburgi . etc

Ernestus Ferreus. Archidux Austriae
Dux Styriae Carint. Carniole .

Albertus Sapiens Archidux Austriae
Dux Styriae Carnith. Carniole .

Sigismundus Archidux Austriae Dux
Styriae. Carinthiae Carniole . etc

XIII. HIEROGRAPHIA.

Tritum jam est, sermone hominum, proverbium, quod olim sapienter ab aliquo dictum, tributum est Deo: & inscriptum valvis templi Delphici. nullo septem sapientium Græciæ, id auso sibi vindicare. Sic saepe latet, sub sordido & pannoso homine. insigni sapientia. Teri autem cepit, ex quo, propositum, non modò palam est; verum & expositum, à Socrate Platonico: M. Cicerone: Plutarcho, & postremùm, Erasmo. Quidnam? Symbolum: Nosce de ipse. Socrates non potiorem Hominis partem, censet esse Mentem, aut propiùs Animam, cujus illa oculus est; sed Hominem ipsum veriùs: corpus. modò instrumentum, modò vehiculum. Ita qui animum suum noscet; iudicio Socratis, noscet se ipse. Hoc autem difficile est. quod, ut, oculi est species rerum cernere & discernere; ita & Mentis cum omnia, cum se ipsam speculari. Atque hoc, quàm cætera difficilius esse, patet. Nam speculum, dexteritas Hominis invenit: & antè inventionem speculi, corpora suppeditat Natura, quæ visum recipiunt, & reddunt, *δὴ φανερὸν* ejusmodi corpora appellant. Speculum Animi. nec natura exhibet. in qua nec sapere, nec reminisci est: nec Homo, licet in omnia sese verteret, fabricat. Socrates, quem natum, non in tenebris, sed lucæ pietatis veræ, dixeris, spectrum Animæ, Deum statuit. Concedamus id Socrati, ex quo Mofes, Hominem factum scribit ad similitudinem Dei. Non enim de corpore, sed anima scribit. magne Deus. Speculabor nè me in te? qua fronte? quibus oculis? qua audacia? Miserere mei, mi Deus, miserere nostri; toties, quoties dico, non obstipo capite, in te intueor; sed oculos in terram reflecto. Videor que te videre acutiùs, cum videre nolo; quàm, cum elato animo videre volo. Aut ita mihi persuadeo; aut ita grata est modestia Deo. Certe nihil magis ad cognitionem sui facit. percurrere omnes, qui rem tractant; quam despectus sui. & respectus Dei. Arrogantia autem hanc comparisonem tollit: & ut in cœlis omnia turbavit. unde Gigantomachiam exoticæ litteræ etiam celebrant; licet fabulosè, ut necesse est, ubi à veritatis fonte discesseris) ita in terris omnia pessumdat, & imprimis stolidè aliquid sibi arrogantem,

XIV. HIEROGRAPHIA.

Caduceum est, quod & alibi fuit. ne non necessaria repetamus. Cuspitem tegit galerus Mercurij, cujus & virga est, à P. Virgilio, graphicè depicta. Saurotera verò alæ de talaribus Mercurij detractæ. Sic appellatur cuspis adversa, sive obversa mucroni hastæ. Hæc de Hieroglypto. Symbolum autem est, utriusque auxilio. Quid autem hoc sit: & quæ duo sint, quorum auxilio nititur Marchio; paullo obscurius est. Ab Hieroglypto sumamus auxilium Symbolo. Serpentes minas spirant: & in osculum coeuntes, ut ponunt iras; ita finem minarum & irarum promittunt. Si antequam exscandescant, tum enim vix sanari possunt; Mercurij celeritatem, & eloquentiam adhibeas: responsio enim mollis frangit iram. ut ait ille, & verè ait: quemadmodum accendit contumax. unde caventis Pythagoræ, illud, est: Ignem gladio ne fodito.

I. HIE-